

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
ผู้วิจัย	ศราวุธ คำแก้ว
คำสำคัญ	การบริหารเชิงกลยุทธ์, ทฤษฎีแซตของโออุชิ, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยในการยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ ผลวิจัยเป็นดังนี้

1. ผลประเมินความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยในการยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยในการยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 คือ จำนวน/ประสิทธิภาพ/ผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มนักเรียนแกนนำ รองลงมา ได้แก่ สื่อและเครื่องมือมีการดำเนินการครบทุกขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของเครือข่ายผู้ปกครองของสถานศึกษา ตามลำดับ

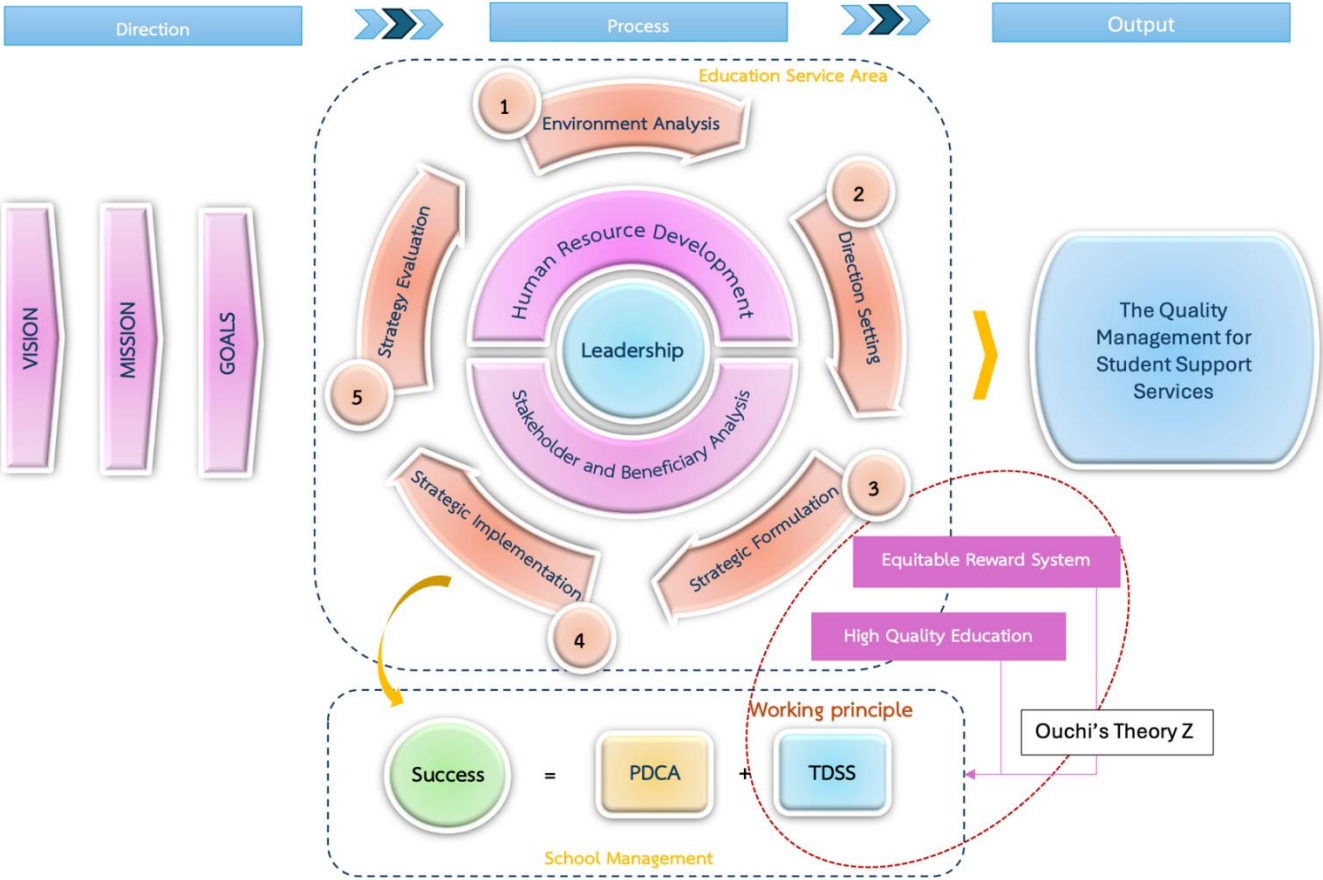
2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า 1) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซตของโออุชิ (strategic management approach together with Ouchi's theory Z model: OSM Model) คือ แบบจำลองการบริหารจัดการประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1.1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 1.2) การวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 1.3) การกำหนดทิศทางขององค์กร และ 1.4) การกำหนดกลยุทธ์/แปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ 2. การปฏิบัติงานตาม

กลยุทธ์ ประกอบด้วย 2.1) การวิเคราะห์และจัดการความรู้ 2.2) การนำองค์กร 2.3) การควบคุมกลยุทธ์ 2.4) การพัฒนาบุคลากร และ 2.5) การให้รางวัลตอบแทน 3. การประเมินกลยุทธ์ โดยในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ผู้วิจัยนำคุณลักษณะของวัฒนธรรมองค์กรของทฤษฎีแซด (Theory Z) ที่โออูชิแนะนำให้นำมาใช้ในองค์กรสถานศึกษา มาใช้ในการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการยกระดับคุณภาพการจัดการตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประกอบด้วย 6 ประการ 1) ความไว้วางใจ ความใกล้ชิด และสนิทสนม (trust, Subtlety, and Intimacy: TS) 2) การควบคุมและการตัดสินใจร่วมกัน (Shared Control and Decision making: SD) 3) การฝึกอบรมทักษะ (Skills Training: ST) 4) การจูงใจโดยความสนใจตนเอง (Motivation through Self Interest: MS) 5) ระบบรางวัลเป็นธรรม (Equitable Reward System: ER) และ 6) การศึกษาคุณภาพสูง (High Quality Education: HE) และ 2) ผลการตรวจสอบคุณภาพ โดยเทคนิคเดลฟาย (Delphi method) เป็นจำนวน 3 ครั้ง พบว่า ผลตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซดของโออูชิ รอบที่ 3 ระดับคุณภาพสูงสุด คือ มากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนความถูกต้องครอบคลุมเฉลี่ยน้อยสุด คือ แผนภาพแสดงรูปแบบการบริหารมีความถูกต้องครอบคลุมและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.82) และความเหมาะสมน้อยสุด คือ การประเมินกลยุทธ์มีความถูกต้องครอบคลุมและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 1.07) ผลลัพธ์มีความชัดเจนสามารถสร้างเครื่องมือหรือวิธีการวัดได้ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.90) และแผนภาพแสดงรูปแบบการบริหารมีความถูกต้องครอบคลุมและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 1.07) และผลตรวจสอบคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซดของโออูชิ รอบที่ 3 ระดับคุณภาพสูงสุด คือ มากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนความถูกต้องครอบคลุมเฉลี่ยน้อยสุด คือ ระบบ/ขั้นตอนและกลไกการใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.49) และความเหมาะสมน้อยสุด คือ ระบบ/ขั้นตอนและกลไกการใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.58)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซดของโออูชิ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า มาตรฐานที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 2 สถานศึกษามีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.11) รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 1 นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.89) และมาตรฐานที่ 3 สถานศึกษามีบุคลากร สื่อ เครื่องมือ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.11) โดยผลปรากฏว่า หลังทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ร่วมกับการใช้ทฤษฎีแซดของโออูชิ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จำนวน 27 โรงเรียน มีระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าก่อนทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซดของโออูชิ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซดของโออูชิ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.43) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.46) ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) และความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.48) โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.48)

TDSS 5 Step Strategic Management Model

TDSS = Trust, Decision making, Skills Training, Self Interest

ภาพรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยบูรณาการทฤษฎีแซดของโออูชิ